

УДК 373.5.091.313:687.016(520)

Видра О. Г.ORCID ID <http://orcid.org/0000-0001-9281-915X>

Кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки, психології і методики технологічної освіти,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: vidrik7@gmail.com

Карпенко І. М.

Студентка магістратури технологічного факультету,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: karpenkoim@ukr.net

ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ З ДИЗАЙНУ СУЧАСНОГО ОДЯГУ В ЯПОНСЬКОМУ СТИЛІ У СТАРШІЙ ШКОЛІ

Основне спрямування статті й **мета роботи** – обґрунтування доцільності розробки і виконання проекту з виготовлення сукні у японському стилі для старшокласників у рамках навчального модуля програми «Технології» 10-11 клас (рівень стандарту) «Дизайн сучасного одягу». Проблема розкривається з точки зору сучасних вимог до фахівців з боку роботодавців. Йдеться про гнучкість у практичній діяльності, мисленні, активність, творчість, відкритість новому, сміливість у подоланні труднощів. Логіка формування статті спирається на результати аналізу останніх досліджень і публікацій, які присвячені проблемі розробки і виконання творчих проектів у старшій школі.

Методологія побудована на використанні класичних методів дослідження: методи аналізу літературних джерел, аналізу продуктів діяльності. Також використовуються спеціальні методи, яких потребує проблематика: метод мозкового штурму, методи аглютинації, акцентуації, комбінування, символізації.

Новизна роботи полягає у розробці творчого проекту з дизайну сучасного одягу, в якому поєднанні класичні елементи з елементами японської культури. Зокрема йдеться про Юката – традиційний японський одяг, елементи молодіжної субкультури «Аніме», техніка розпису тканини акриловими фарбами. Таке поєднання створює умови інтелектуального, естетичного, культурного, всебічного особистісного розвитку і виховання учнів у процесі виконання проекту. Існує велика кількість прихильників культури «Аніме» серед молоді юнацького віку, тому цей проект може привернути увагу багатьох учнів.

Висновки. Виконання проекту учнями забезпечить їх всебічний, творчий розвиток, створить умови для формування таких необхідних якостей особистості, як цілеспрямованість, охайність, терплячість, сконцентрованість й інші вольові якості. Перспективою розвитку дослідження є розробка і уточнення методики виконання проекту, а також його впровадження в навчальний процес у старшій школі загальних навчальних закладів, які орієнтовані на технологічний профіль.

Ключові слова: старша школа, дизайн, юката, аніме, проект.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими практичними завданнями. Сучасні умови життя, а також ринку праці потребують гнучкості у практичній діяльності, мисленні. Кожен сучасний роботодавець хоче бачити у своєму колективі активну і творчу людину – особистість, яка не боїться труднощів та відкрита до нового.

Умови формування і розвитку такої особистості створюються у процесі отримання загальної освіти під час вивчення кожної навчальної дисципліни. Але особливої уваги заслуговує навчальний предмет «Технології», де учитель допомагає учням оволодіти основними практичними вміннями які потім знадобляться як у повсякденному житті, так і в перспективі самореалізації та самоактуалізації. Саме вивчення цього предмету дає змогу учню ще в школі виявити до чого він має хист, забезпечити підготовку учнів до трудової та творчої діяльності у різних сферах виробництва і побуту, а головне – підготувати учня до невідомого майбутнього, готовність до якого забезпечується вмінням самостійно учитися і розвиненістю творчих умінь та здібностей.

Для цього на сучасному етапі у трудовому навчанні використовується метод проектів, що дає змогу учителю вибудовувати процес навчання більш гнучким, давати учням свободу дій, а за необхідності спрямовувати їх у правильному напрямку.

У цій статті ми пропонуємо один з варіантів проекту дизайну сучасного одягу, виконання якого сприятиме створенню умов активізації творчої діяльності учнів старшої школи, а відтак, активному розвитку їх творчих здібностей і умінь, які необхідні сучасному фахівцю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, які співзвучні з проблематикою статті, вказує на те, що дедалі більше уваги приділяється розробці методики проектів для основної і старшої школи, а саме проектів, що включають різноманітність методів навчання творчого спрямування. Про це, а також визначну роль у цьому процесі висвітлено у наукових доробках Є. Полат [6], С. Сисоєвої [7], З. Таран [8].

У роботах О. Пискун активно розробляється проблема і впроваджуються методи оцінювання творчої діяльності учнів у процесі виконання ними проектів [5].

Аналіз випускних робіт технологічного факультету Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка вказує на те, що протягом останніх років значно збільшується кількість випускних робіт у вигляді дипломних проектів, присвячених розробці методики саме творчих проектів, що пов'язано з основним спрямуванням науково-дослідної роботи факультету і зокрема кафедри педагогіки, психології і методики технологічної освіти – формуванню технологічної культури майбутніх учителів технологій.

Зокрема в одному з таких проектів, розробленому О. Анисовець, зазначається, що сучасний зміст трудового навчання базується на гнучкій організації процесу навчання учнів, де пріоритет належить засобам активного навчання і сучасним педагогічним технологіям, а це, у свою чергу, вимагає розроблення відповідної методики, перегляду деяких питань проведення уроків трудового навчання [2].

Формулювання мети статті. Відповідно проаналізованій проблемі, аналізу останніх досліджень і публікацій, визначеній темі дослідження, за мету цієї статті ми ставимо обґрунтувати доцільність розробки і виконання проекту з виготовлення сукні у японському стилі для старшокласників в рамках навчального модуля «Дизайн сучасного одягу».

Висвітлення процедури теоретико-методологічного дослідження із зазначенням методів дослідження. Обґрунтування, розробка і виконання проекту відбувалися за наступними етапами: теоретичний – аналіз навчальної програми «Технології», визначення теми проекту, його мети, завдань; методичний – вибір оптимальних методів розробки і виконання проекту, вирішення часткових моментів; практичний – безпосереднє виконання проекту; аналітичний – підведення підсумків, розробка висновків, уточнення методики виконання проекту, презентація і захист. На момент публікації статті робота знаходиться на третьому етапі.

У процесі дослідження були використані методи аналізу літературних джерел, аналізу продуктів діяльності, а також метод мозкового штурму, методи аглютинації, акцентуації, комбінування, символізації.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Навчальна програма «Технології» 10-11 класи (рівень стандарту) має модульну структуру і складається з десяти обов'язково-вибіркових навчальних модулів, з яких учні спільно з учителем обирають лише три, для вивчення упродовж навчального року (двох): «Дизайн предметів інтер'єру», «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва», «Дизайн сучасного одягу», «Краса та здоров'я», «Кулінарія», «Ландшафтний дизайн», «Основи підприємницької діяльності», «Основи автоматизації і робототехніки», «Комп'ютерне проектування», «Креслення».

Навчальний модуль за своїм змістовим наповненням є логічно завершеним навчальним (творчим) проектом, який учні виконують колективно, або за іншою формою, визначеною учителем.

Структура модуля складається з очікувань навчально-пізнавальної діяльності учнів, алгоритму проектної діяльності учнів та орієнтовного переліку творчих проектів [9].

У навчальній програмі «Технології», а саме у навчальному модулі «Дизайн сучасного одягу» пропонуються такі орієнтовні проекти: поясні вироби (спідниця, штани, шорти, комбінезони тощо); плечові вироби (жилет, блуза, сукня, сарафан, жакет тощо); одяг для урочистих подій (останній дзвоник, випускний бал, ювілей, день народження тощо); одяг в етностилі (сорочки, сукні, спідниці, жилети тощо); карнавальний одяг; мій шкільний одяг [9].

Запропонований вибір збігається з декількома орієнтовними проектами представленими шкільною програмою, і може бути виконаний у декількох варіаціях.

У навчальному модулі «Дизайн сучасного одягу» вказано на очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів, які розподіляються на знаннєвий, діяльнісний, ціннісний компоненти [9]. По завершенні виконання запропонованого проекту є можливість успішного досягнення всіх очікуваних результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів з цього навчального модулю.

Сучасні підлітки мають дуже широкий спектр прагнень, інтересів та захоплень. Беляєва К. у своїй праці наводить у приклад до 45 існуючих молодіжних субкультур виходячи з різних цінностей та інтересів [1]. Тому ми вважаємо, що у процесі навчально-пізнавальної діяльності учні також можуть розвинути естетичні здібності за рахунок виконання роботи, яка приносить задоволення.

Останніми роками така молодіжна субкультура як «анімешики» завойовує все більшу популярність серед населення багатьох країн, у тому числі й в Україні. Оскільки «аніме» прийшло з Японії, коло занять «анімешиків» охоплює наступні сфери: вивчення японської мови; косплей; малювання і (або) створення манги (японських коміксів); широкий спектр колекціонування (фігурок персонажів, манги, арт-буків і ін.); заняття східними единоборствами (карате, кендо та ін.); серйозне вивчення культури і мистецтва Японії (наприклад, у ЗВО) [4].

Ми вважаємо позитивним те, що деякі субкультури підштовхують молодь до вивчення чогось нового, тому вирішили обрати саме японські мотиви для виконання запропонованого проекту.

Культура Японії дуже цікава та різноманітна. Оскільки японці дуже поважають та люблять свої традиції, ми вирішили взяти за основну ідею для запропонованого проекту японський національний одяг, а саме юкату.

Юката – традиційний японський одяг. Являє собою повсякденну версію кімоно для літа. Може бути з бавовняної, льняної тканини або синтетики. Юката має більш невимушений вигляд одягу, ніж кімоно тому особливих вимог до кольору та малюнку немає.

Малюнок кімоно часто визначає, в який час року його потрібно носити. Так, кімоно, розфарбоване метеликами або квітами вишні, може носитися навесні або влітку. «Осінім» є зображення листя японського клена, а до «зимових» рисунків належить бамбук, сосна і квіти сливи [3]. Оскільки юката відноситься до невимушеного стилю, можна обрати будь-який колір майбутнього виробу та малюнок, що дає повну свободу дій та місце для фантазії. Зазначимо, що у пропонованому проекті будуть використані лише елементи цього одягу.

У якості оздоблення ми обрали розпис по тканині, а саме – розпис акриловими фарбами. Акрилові фарби більш прості у використанні оскільки техніка розпису за своєю суттю дуже приближена до малювання гуашшю. Завдяки цьому підлітки зможуть швидко освоїти нову техніку. Також акрилові фарби є досить зносостійкими тому їх можна використовувати для оздоблення повсякденного одягу, не остерігаючись того, що малюнок зникне після прання.

Висновки з дослідження і перспективи подальших наукових розвідок. Аналіз шкільної програми з технологій для 10-11 класів (рівень стандарту) та сучасних молодіжних тенденцій і течій дозволив зробити однозначні висновки про те, що запропонований нами проект є дійсно цікавим для сучасних учнів підліткового віку і ранньої юності. Під час виготовлення цього проекту вони можуть дізнатись багато нового та цікавого про Японію і традиції її народу. Окрім цього, в учнів буде можливість засвоїти нову техніку рукоділля та відчути себе справжнім дизайнером одягу, оскільки для завершення проекту учням доведеться пройти всі етапи створення сукні від початку до кінця. Також виконання проекту учнями забезпечить їх всебічний, творчий розвиток, створить умови для формування таких необхідних якостей особистості, як цілеспрямованість, охайність, терплячість, сконцентрованість й інші вольові якості. Перспективою розвитку нашого дослідження є розробка і уточнення методики виконання проекту, а також його впровадження в навчальний процес у старшій школі загальних навчальних закладів, які орієнтовані на технологічний профіль.

References

1. Беляева К. А. Молодежные субкультуры: социально-философский феномен. *Вестник Таганрогского института им. А.П. Чехова. Гуманитарные науки*. Таганрог, 2010. № 2. С. 12–17.
Belyayeva, K. A. (2010) Molodezhnyye subkul'tury: sotsialno-filosofskiy fenomen. [Youth subcultures: a socio-philosophical phenomenon] *Vestnik Taganrogskego instituta im. A. P. Chekhov – Bulletin of the Taganrog Institute named after A. P. Chekhov*, 2, 12–17.
2. Видра О. Г., Анисовец О. Ю. Особливості навчання старшокласників технології «вишивка гладдю». *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. Чернігів, 2018. № 151/1. С. 240–243.
Vydra, O. G., Anisovets, O. Yu. (2018) Osoblyvosti navchannia starshoklasnykiv tekhnolohii «vyshyvka hladdiu» [Peculiarities of senior school students training to use satin stitch technology]. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni T. H. Shevchenka – Bulletin of Chernihiv National Pedagogical T. G. Shevchenko University*, 1 (151), 240–243.
3. Кальчева А. Виды кимоно: (Стаття для інтернет сайту Fushigi Nippon від 26.01.2007) [Електронний ресурс]. URL: <http://leit.ru/modules.php?name=Pages&pa=showpage&pid=584&page=1> (дата звернення: 21.02.2019)
Kalcheva, A. (2007, January 26) Vidy kimono [Kinds of kimono]. *Leit.ru*. Retrieved from <http://leit.ru/modules.php?name=Pages&pa=showpage&pid=584&page=1>
4. Крюкова А.С. Субкультура анимешников и ее влияние на российскую молодежь: Научное сообщество студентов: Междисциплинарные исследования: сб. ст. по мат. VIII междунар. студ. науч.-практ. конф. № 5(8) [Електронний ресурс]. URL: [https://sibac.info/archive/meghdis/5\(8\).pdf](https://sibac.info/archive/meghdis/5(8).pdf) (дата звернення: 21.02.2019)
Kryukova, A.S. (2016, November) Subkul'tura animeshnikov i yeye vliyaniye na rossiyskuyu molodezh' [Subculture animeshnikov and its influence on Russian youth]. *Sibac.info*. Retrieved from [https://sibac.info/archive/meghdis/5\(8\).pdf](https://sibac.info/archive/meghdis/5(8).pdf)
5. Пискун О. М., Кухарчук А. С. Проблема оцінювання творчої діяльності учнів. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. Педагогічні науки*. Чернігів, 2018. № 155. С. 133–136.
Pyskun, O. M., Kukharchuk, A. S. (2018) Problema otsiniuvannia tvorchoi diialnosti uchniv [The problem of evaluating students' creative activity]. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni T. H. Shevchenka – Bulletin of Chernihiv National Pedagogical T. G. Shevchenko University*, 155, 133–136.
6. Полат Е.С. Метод проектов: типология и структура. *Лучшие страницы педагогической прессы*. 2004. №1. С. 9–17.
Polat, E. S. (2004) Metod proektov: tipologiya i struktura [Project method: typology and structure]. *Luchshiyе stranitsy pedagogicheskoy pressy – The best pages of the educational press*, 1, 9–17.

7. Сисоєва С. Особистісно зорієнтовані технології: метод проєктів. *Підручник для директора*. 2005. №9–10. С. 25–28.
Sysoieva, S. (2005) Osobystisno zoriientovani tekhnolohii: metod proektiv [Personally oriented technologies: method of projects]. *Pidruchnyk dlia dyrektora – Tutorial for the director*, 9–10, 25–28.
8. Таран З. Трансформація ролі педагога в управлінні творчими та практико-орієнтованими проєктами. *Відкритий урок*. 2004. №5/6. С. 18–20.
Taran, Z. (2004) Transformatsiia roli pedahoha v upravlinni tvorchymy ta praktyko-oriientovanymy proektamy [Transformation of the role of the teacher in the management of creative and practical-oriented projects]. *Vidkrytyi urok – Open lesson*, №5/6. С. 18–20.
9. Терещук А. І., Боринець Н. І., Програма «Технології 10-11 класи (рівень стандарту)» [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/tehnologiyi-ostatochnij-variant-10.11.17.docx> (дата звернення: 01.05.2019)
Tereshchuk, A.I. Borinets, N.I., (2017, November 10) Prohrama «Tekhnolohii 10–11 klasy (riven standartu)» [«Technologies 10-11 grades (standard level)»]. mon.gov.ua – mon.gov.ua. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/tehnologiyi-ostatochnij-variant-10.11.17.docx>

Vydra O.

ORCID ID <http://orcid.org/0000-0001-9281-915X>
PhD in Psychological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Pedagogy, Psychology
and Methodology of Technological Education
T. H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: vidrik7@gmail.com

Karpenko I.

Master Student, Faculty of Technology,
T. H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: karpenkoim@ukr.net

IMPLEMENTATION OF THE DESIGN OF MODERN CLOTHING IN JAPANESE STYLE IN THE SENIOR SCHOOL

*The main focus of the article and the **purpose** of the work is to substantiate the feasibility of designing and implementing a project for the manufacture of Japanese-style dresses for senior pupils within the framework of the training module of the «Technology» program. Grades 10-11 (standard level) «Design of modern clothing». The problem is revealed in terms of modern requirements for employers. It's about flexibility in practical activity, thinking, creativity, openness to new ones, courage in overcoming difficulties. The logic of the article's formation is based on the results of the analysis of recent research and publications devoted to the problem of developing and implementing creative projects in the senior school.*

*The **methodology** is based on the use of classical research methods: methods of analysis of literary sources, analysis of products of activity. Also used are special methods, which require a problem: the method of brainstorming, methods of agglutination, accentuation, combination, symbolization.*

*The **novelty** of the work is to develop a creative design project for modern clothing, which combines classical elements with elements of Japanese culture. In particular, it is about Yukata – traditional Japanese clothes, elements of the youth subculture «Anime», technique of painting the fabric with acrylic paints. Such a combination creates conditions for intellectual, aesthetic, cultural, comprehensive personal development and education of students in the process of project implementation. There is a large number of «Anime» culture adolescents among youth, so this project can attract the attention of many students. **Conclusions.** Students' implementation of the project will ensure their comprehensive, creative development, create conditions for the formation of such necessary qualities of personality as purposefulness, cleanliness, patience, concentration and other volitional qualities. The prospect of the development of the research is to develop and refine the methodology of the project implementation, as well as its implementation in the educational process at the elementary school of general educational institutions focused on the technological profile.*

Key words: senior school, design, yukata, anime, project.

Стаття надійшла до редакції 01.05.2019 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор **О. С. Третяк**